

УДК 811.581.11

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-14>

Ірина КОСТАНДА

кандидат філологічних наук, доцент кафедри китайської філології, Київський національний лінгвістичний університет, вул. Велика Васильківська, 73, Київ, Україна, 03150

ORCID: 0000-0002-5144-0941

Бібліографічний опис статті: Костанда, І. (2022). Кодифікація стилю «веньті» (文体) у китайській лінгвістичній ідеології. *Актуальні питання іноземної філології*, 16, 91–98, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-14>

КОДИФІКАЦІЯ СТИЛЮ «ВЕНЬТІ» (文体) У КИТАЙСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЧНІЙ ІДЕОЛОГІЇ

Статтю присвячено аналізу процесів кодифікації стилю «веньті» у давнькитайських мовах веньянь та байхуа. Методологічно важливим для дослідження є розгляд форм стилю «веньті» та аналіз концепцій його кодифікації, вияв автентичної системи засобів цього стилю. Авторка статі аналізує процеси спадкоємності, ідеологічні та виховні функції китайської філологічної традиції, що були основним фактором для запровадження кодифікації стилів. Синхронічний формат статті дозволяє конкретизувати та висвітлити той факт, що вдале введення кодифікації стилів залежало, з одного боку, від традицій теорії словесності, а, з іншого боку, залежало від вже сформованих ідеологічних, виховних, етичних та естетичних аспектів. Використання стилів закріплено за певними формами тексту, Проаналізовано та розглянуто базові концепції кодифікації стилів, сформовані традиційним світоглядом китайського народу. У давнькитайській лінгвістиці визначають щонайменше чотири терміни поняття стилю, ця робота присвячена аналізу терміну «веньті» (文体), який відноситься до категорії форми, та відображає загальну характеристику тексту, а саме ту форму в яку огортають зміст. Метою цієї наукової розвідки є дослідження кодифікації стилів, як форм традиційних текстів мови веньянь та процесів стилістичної кодифікації давнього Китаю. Мета роботи досягається через розгляд літератури, яка є носієм кодифікації стилів, дослідження історії розвитку особливостей стилів текстів на мові веньянь та байхуа та аналізу їх структурних особливостей. Всі форми літературного тексту, які входили до групи «веньті» були відомі ще з перших робіт зі стилістичної кодифікації, продовжували своє існування протягом віків та були занотовані у видатних працях зі стилістики династії Цин, що свідчить про традиційність та спадкоємність філологічної традиції та розвинуті процеси стилістичної кодифікації форм художнього тексту. Історія стилістичної кодифікації надає важливий матеріал для розуміння лінгвістичних явищ китайської мови, що надає поштовх для подальших досліджень феноменів китайської стилістичної кодифікації.

Ключові слова: форми тексту, класифікація, стилістика, стиль, кодифікація, стандартизація мови.

Iryna KOSTANDA

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Department of Chinese Philology, Kyiv National Linguistic University, str. Velyka Vasylkivska, Kyiv, Ukraine, 03150

ORCID: 0000-0002-5144-0941

To cite this article: Kostanda, I. (2022). Kodyfikatsiya stylu "wen'ti" u kytais'kiy linhvistychniy ideolohiyi [Codification of the Wenty style («文体») in Chinese linguistic ideology]. *Current Issues of Foreign Philology*, 16, 91–98, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-14>

CODIFICATION OF THE WENTY STYLE («文体») IN CHINESE LINGUISTIC IDEOLOGY

The article is devoted to the analysis of the processes of codification of the "wenti" style in the ancient Chinese languages Wenyuan and Baihua. Methodologically important for the study is the consideration of the forms of the "wenti" style and the analysis of the concepts of its codification, the manifestation of an authentic system of means of this style. The author analyzes the processes of succession, ideological and educational functions of the Chinese philological tradition, which were the main factor in the introduction of codification of styles. and, on the other hand, depended on the already formed ideological, educational, ethical and aesthetic aspects. The use of styles is based on certain forms of text. Analyze and consider the basic concepts of codification of styles, formed by the traditional worldview of the Chinese people. In

ancient Chinese linguistics, at least four terms of style are defined. The purpose of this scientific research is to study the codification of styles as forms of traditional texts of the language of wreaths and the processes of stylistic codification of ancient China. The aim of the work is achieved through the review of the literature, which is the carrier of codification of styles, the study of the history of the development of features of text styles in Wenyan and Baihua and the analysis of their structural features. All forms of literary text that were part of the group "wenti" were known from the first works on stylistic codification, continued to exist over the centuries and were noted in outstanding works on the stylistics of the Qing dynasty, which testifies to the traditional and hereditary philological tradition codification of forms of artistic text. The history of stylistic codification provides important material for understanding the linguistic phenomena of the Chinese language, which provides an impetus for further research into the phenomena of Chinese stylistic codification.

Key words: text forms, classification, stylistics, style, codification, standardization of language.

Актуальність проблеми. Стилї та форми тексту у мовах веньянь та байхуа мають свою традиційну систему стилістичних засобів, тому дослідження процесів стилістичної кодифікації не лише розкриває проблеми давньокитайського мовознавства, але і є важливою ланкою для розуміння проблем сучасної стилістики та процесів стилістичної кодифікації.

На відбір та фіксацію матеріалу при кодифікації стилі тексту впливали аспекти культурних традицій, соціальні фактори, менталітет китайського народу, історичні обставини, тощо. Тож дослідження кодифікації стилів тексту може вказати шлях розвитку, яких пройшли процеси кодифікації для формування базових концепцій кодифікації китайської мови. Враховуючи, що у давньокитайській лінгвістиці визначають щонайменше чотири терміни поняття стилю, ми у цій роботі зупинимось на аналізі лише одного з них, а саме терміну «веньті» (文体), який відноситься до категорії форми, та відображає загальну характеристику тексту, а саме ту форму в яку огортають зміст.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженнями особливостей стилів давньокитайських мов веньянь і байхуа займалися (у більшості випадків на прикладі художньої літератури) В. І. Горелов, Л. Н. Меньшиков, В. В. Малявін, М. В. Софронов. Деякі форми стилів досліджувалася радянськими сходознавцями В. М. Алексєєвим і М. Й. Конрадом, а також Л. Д. Позднєвою та І. С. Лисевичем, також вони частково згадувалися у працях М. Є. Кравцовою. У західній синології ґрунтовне дослідження видів стилів було розпочато Дж. Леггом, а в останні десятиліття їм приділили увагу американські (Ст. Ван Зьорен, Ст. Оуен, Х. Соссі, Дж. Аллен та китайські (Го Шаоюй, Чжу Дунжунь, Ло Геньцзе) дослідники.

Метою цієї наукової розвідки є дослідження кодифікації стилів, як форм традиційних текстів мови веньянь та процесів стилістичної кодифі-

кації давнього Китаю. Мета роботи досягається через розгляд літератури, яка є носієм кодифікації стилів, дослідження історії розвитку особливостей стилів текстів на мові веньянь та байхуа та аналізу їх структурних особливостей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «веньті» (文体) перекладається, як «стиль», у китайській лінгвістичній ідеології є декілька термінів на позначення цього поняття (文体, 风格, 风骨, 修辞学), проте жодне з них не повторює зміст інших (Pu, 2005). Проаналізуємо термін «веньті» та проведемо детальний аналіз всіх аспектів, які він кодифікує. «Веньті» – це унікальне лінгвістичне та культурне явище, продукт тривалого накопичення певного історичного змісту. Китайська лінгвістична традиція в категорії «веньті» збирає такі групи тексту (за формою) тексту, як: «нарратив» (记叙文), «есе» (散文), «новела» або «роман» (小说), «вірші та пісні» (诗歌), «аргументація» (议论文), «додаток» (应用文), «фу» (赋), «паралельна проза» (骈体文), «вірші-пісні» (词), «драма» (戏剧) (Cui, 2013). Розглянемо детально характеристики кожної окремої групи текстів.

Форма тексту «нарратив» (记叙文). Основним способом вираження є розповідь та опис, а основним змістом є передача внутрішніх та зовнішніх характеристик людей, подій, об'єктів природи та ін. У такій формі тексту виділяють шість основних елементів нарративу – це час, місце, характер, причина, процес і кінець подій (时间, 地点, 人物, 事件的起因, 经过和结局) (Yao, 1998). Існує п'ять типів вираження нарративу:

- розповідь (叙述): це мистецтво розповісти про течію часу;
- опис (描写): це мистецтво розповісти про зовнішній вигляд простору;
- аргументація (议论): це мистецтво розповісти про ідеї;
- ліризм (抒情): це мистецтво розповісти про емоції та почуття;

– пояснення (说明): розповідь інформаційного характеру, в якій поєднано наукові знання, логіка викладу та практичність в застосуванні отриманих знань.

Проведемо мовне ознайомлення терміну «нарратив»:

– у «нарративу» є шість елементів: хто, час, місце, причина, процес і наслідок подій;

– розповідні займенники: перша особа (правдивий), друга особа (інтимніший), третя особа (більш розширений);

– підказки розповіді: людська лінія (人线), лінія предмета (物线), лінія кохання (情线), лінія подій (事线), лінія часу (时线), лінія землі (地线);

– послідовність розповідних текстів: секвенційний (顺叙), флешбек (倒叙), інтермедія (插叙), додатковий (补叙), підрозповідь (плоска розповідь) (分叙 (平叙));

– поділ нарративу відбувається відповідно до процесу розвитку подій (按事件的发展过程), трансформації простору (空间转换), зміни змісту (内容变化), персонажів (人物), зміни сцени та емоційних змін (场景变化, 感情变化, 来划分);

– розповідні вирази: розповідь, опис (портрет, мова, дія, психологія, оточення тощо або фронт, сторона, деталі), аргумент, лірика, пояснення;

– характеристика мови розповідного тексту: образна (形象), яскрава (生动), конкретна (具体);

– виразні прийоми нарративних есе: опис (描写), передача (渲染), контраст (对比), передбачати (伏笔), передвіщати (铺垫), символіка (象征), метафора (比喻), бачення великого з малого (以小见大), придушення бажання популяризувати (欲扬先抑), запозичення сцени для ліризації (借景抒情), показ амбіцій смертельної глави (卒章显志), вираження амбіцій об'єкта (托物言志等);

– розповідна структура речення (тон): розповідне (陈述句), питальне (疑问句), окличне (感叹句), наказове (祈使句) (Chen, 1997).

За послідовністю «нарратив» можна розподілити на такі види:

– послідовна розповідь (顺叙): мається на увазі написання в порядку виникнення, розвитку та закінчення розповіді з чіткими причинами та наслідками;

– ретроспективна розповідь (倒叙): під час розповіді, на початку, описано події, які сталися пізніше;

– інтерлюдія (插叙): у розповідь вставлені інші відповідні сюжети, інтерлюдія, як правило, не є центральним оповіданням;

– додаткова розповідь (补叙): стосується використання трьох або двох речень або короткого абзацу в тексті, щоб зробити деякі прості додаткові пояснення, щодо людей або речей, згаданих раніше, використання додаткового оповідання може допомогти краще виразити тему, зробити структуру нарративу повною;

– підрозповідь або плоска розповідь (分叙 (平叙)): метод підрозповіді, що відноситься до розповіді про дві або більше події, які відбулися в різних місцях одночасно, також її називають методом плоскої оповіді;

Грамагічна структура форми тексту «нарратив»:

– Роз'яснювальні речення (陈述句). Роз'яснювальні речення поділяються на позитивні та заперечні оголошені речення, які називаються стверджувальними (肯定句) та заперечними реченнями (否定句).

– Питальне речення (疑问句). Питальне речення – це категорія за тоном речення. Найбільша відмінність між ним і окличним реченням (陈述句), окличним реченням (感叹句) і наказовим реченням (祈使句) – його питальний спосіб. Питальні речення щось запитують і розрізняють їх чотири основні типи: загальні питальні (一般疑问句), альтернативні питальні (选择疑问句), спеціальні питальні (特殊疑问句) та антисмислові питальні (和反意疑问句).

– Окличні речення (感叹句). Окличні речення у китайській мові належать до однієї з чотирьох основних категорій речень у китайській мові (іншими трьома категоріями є: оповідні речення (陈述句), питальні речення (疑问句) та наказові речення (祈使句). Це речення з сильними емоціями, такими як щастя, здивування, смуток, огида та страх. У окличних реченнях зазвичай використовується спадаючий тон і закінчується речення знаком оклику (!) (Chen, 1997).

– Наказові речення (祈使句). Наказові речення виражають прохання, накази, пропозиції тощо. Дієслова-присудки у них завжди вживаються у початковій формі. Зазвичай у реченні не вживається підмет, у кінці речення використовується знак оклику або крапка, а тональний тон використовується спадаючий.

Найбільш використовуваними стилістичними прийомами у формі тексту «нарратив» є:

– Метафора (比喻) принцип порівняння, переносу значення, тобто проведення аналогій між поняттями, за яким будується цей стилістичний прийом використовується для ілюстрації абстрактних, глибоких і незнайомих понять. Функція метафори у тексті: яскраво і влучно виразити зміст поняття, вислову, пояснювати глибокі й незнайомі речі через використання простих і звичайних понять.

– Уособлення (拟人) наділення речей характеристиками людини: словами, вчинками, думками та почуттями. Функція: для виразності зображення, в тексті опису тварин, птахів, комах, квітів, дерев чи інших неживих речей персоналізувати конкретні речі.

– Гіпербола (夸张) або перебільшення: свідоме перебільшення характеристик людини, речей та ін. Функція: підказувати розуміння природи речей, посилювати силу відтворення та викликати ефекти асоціації.

– Парне порівняння (排比): речення або компоненти з однаковою або схожою структурою, послідовним тоном і пов'язаними значеннями. Функція: створює ритм тексту та посилює ефект експресії.

– Антитеза (对偶): пара фраз або речень з однаковою кількістю слів, однаковою граматичною структурою та синонімічним або антонімічним значенням. Функція: створити ритм в тексті, посилити співставлення або протиставлення, що сприяє легкому запам'ятовуванню та засвоєнню інформації.

– Повтор (反复) певного слова чи речення з метою підкреслення, акцентування уваги на його значенні. Типи повторів: безперервне повторення і повторення з інтервалом.

– Запитання (设问) – прийом проявляється у тому, щоб спочатку свідомо поставити запитання, а потім відповісти на нього. Функція: зробити виділення, підкреслити, акцентувати певний зміст, структурувати текст, зробити висновок.

– Риторичне запитання (反问) – це питання, яке не потребує відповіді, тому що відповідь вже присутня у самому запитанні.

– Цитування (引用) готових слів для покращення ефекту мовного висловлювання можна розділити на два типи: пряме цитування (直接引用) та непряме цитування (间接引用).

– Запозичення (借代) – використання одного поняття, речі замість іншої, для прове-

дення аналогії та поглиблення змісту висловлювання.

– Іронія (反语) використовується для посилення ефекту виразності від значень слів або змісту речення, первісні значення яких суперечать змісту, якій ці слова та речення набувають у контексті.

– Протиставлення з контрастом (对比) – це фігура мовлення, яка порівнює дві протилежні характеристики, аспекти, сторони однієї речі, явища.

Щодо стилістичних аспектів закінчення тексту форми «нарратив», то тут слід навести цитату: «Якщо початок можна порівняти з «петардою», то кінець можна порівняти з «дзвоном» (如果把开头比作“爆竹”,那么结尾就有如“撞钟”). Також існує стародавній вислів: «Хороший кінець – це наче скуштувати сухофрукти, розсмакувати ароматний чай, те, що залишає по собі пам'ять» («好的结尾,有如咀嚼干果,品尝香茗,令人回味无穷») (Chen, 1997). На додаток до змісту та центру статті, кінцівка твору має бути обумовлена «початком». Стилістично правильне закінчення твору у формі «нарративу» називають «леопардовим хвостом» («豹尾») (Wang Y., 2010), також було визначено три види помилок у написанні закінчення твору:

– «зробити зайве» (画蛇添足), коли після закінчення тексту, автор додає наприкінці кілька речень в яких уже немає потреби;

– «пусті гасла» (空喊口号), коли наприкінці, щоб висловити свою позицію та ставлення, автор використовує пусті вислови, які не мають жодного відношення до змісту тексту;

– недбалий (拖泥带水), коли зміст закінчення виводиться логічно, проте саме закінчення затягується, використовуються фрази, які вступають у протиріччя з основним змістом твору.

Форма тексту «есе» (散文). Поняття «есе» (散文) передає два значення: «проза», як назва літературного жанру та «есе», як назва стилістичної форми тексту. Чіткої дати появи поняття «есе» (散文) не збереглося, але більшість дослідницької літератури зазиває періодом появи династію Північна Сун (北宋). У трактаті «Ці хай» («辞海») зазначено: «Починаючи з періоду Шести династій у Китаї, на відміну від римованої прози та паралельної прози, існували статті прозаїчної форми, у них не було римовування, жорсткого дотримання при побу-

дові паралельної структури, та які отримали загальну назву «есе» («中国六朝以来, 为区别韵文与骈文, 把凡不押韵, 不重排偶的散体文章 (包括经传史书), 统称“散文”») (Guo, 1995).

Отже, як назва стилістичної форма тексту «есе» (散文) передбачає використання цього терміну для всіх прозових творів, які не римується. З еволюцією лінгвістичних і літературних концепцій та розвитком літературних жанрів розуміння поняття, як прози також час від часу змінювалося. У деякі історичні періоди (династія Мін та Цін) романи та інші ліричні та хронічні літературні твори називають прозою, щоб відрізнити їх від поезії. Сучасне значення «проза» (散文) відноситься до літературних творів, крім романів, віршів, п'єс. За змістом і формою у сучасній стилістичній формі «есе» можна виділити такі підгрупи: нариси (杂文), начерки (小品), есе (随笔). Для розуміння поняття «散文», слід надати спеціальні роз'яснення, щодо значення цього терміну у давньокитайській та у сучасній китайській мові:

– у давньокитайській мові «散文» називали стилістичну форму текстів: офіційні документи, ритуальні та сакральні тексти, римовану прозу;

– у сучасній літературі «散文» – це назва літературного жанру нарівні з романом, драмою та ін.

У період доцінської династії стилістична форма тексту «есе» представлена такими творами як «Лунь юй» («论语»), «Мен-цзі» («孟子»), «Чжуань-цзі» («庄子»). Як історична проза за династії Хань «есе» представлені «Історичними записами» Сима Цяня (司马迁, «史记»). Після династії Східна Хань появились різновиди форми тексту есе, такі як: 书, 记, 碑, 铭, 论, 序. Серед відомих творців цієї форми тексту можна назвати Сима Сянжу, Ян Сюн, Бань Гу і Чжан Хен. За часів династій Тан та Сун ускладнювалася стилістична форма тексту, з'явилися такі форми тексту з групи «есе», як: 山水游记, 寓言, 传记, 杂文 (Li, 2016). За династії Мін форма тексту есе представлена такими підгрупами текстів: 论辩, 序跋, 奏议, 书说, 赠序, 诏令, 传状, 碑志, 杂说, 箴铭, 颂赞, 辞赋, 哀奠 (Lu, 2013). За часів правління династії Цін форма тексту «есе» характеризується описом окремих фрагментів або життєвих подій у реальному житті, вираженням авторських поглядів, почуттів,

розкриттям її соціальної значущості, тексти зосереджені на вираженні почуттів автора, «Я» у прозі – це, як правило, сам автор; мова не обмежена ритмом, і існують різні способи вираження, які можуть інтегрувати розповідь, вираженими є типові деталі, такі як фрагменти життя, образи природи, людини. Існують різні форми тексту, такі як «есе» (杂文), «короткі огляди» (短评), «замальовки» (小品), «есе» (随笔), «замальовки» (速写), «великі плани» (特写), «подорожні нотатки» (游记), «повідомлення» (通讯), «листи» (书信), «щоденники» (日记) та спогади» (回忆录) (Li, 2016).

Форма тексту «новела». «Новела» – стилістична форма тексту, яку за розміром можна поділити на короткі (长篇), середні (中篇), довгі новели (短篇), за тематикою на соціальні романи (社会小说), міфологічні романи (神话小说), історичні романи (历史小说).

Найкраще ілюструє форму тексту «новела» його історичний розвиток:

1. «Оповідання про надзвичайне» (志怪小说) – форма класичного роману, в якому записано історії про привидів, духів та небожителів, ця форма була популярна за часів династії Вей і Цзінь, а також Північних та Південних династій (наприклад «Записи про пошуки духів» «搜神记»).

2. «Новела-анекдот» (轶事小说) – форма тексту, яка використовується для запису різного роду чуток та анекдотів, популярна за часів династії Вей і Цзінь.

3. «Новела-легенда» (传奇小说) – форма тексту на веньяні (її розвиток починається від форми «оповідання про надзвичайне»), в якій відображалася авторська літературна обробка легенд та міфів, ця форма була популярна за часів династії Тан та Сун, а також за часів династії Юань, Мін та Цін, створені раніше твори сюжетів для письменників та драматургів.

4. «Новели для виконання вголос» або «хуабень» (话本小说) – форма тексту, яка спочатку виконувала функцію своєрідного сценарію для відтворення твору вголос, але потім до записів додавалися описи деталей оповідання і сама форма почала використовуватися для запису масштабних оповідань. З форми «хуабень» походять складносюжетні «новели» або «романи» династії Мін та Цін.

5. «Новели з визначеними розділами» або «романи-чжанхуей» (章回小说) – ця форма тек-

сту використовувалася для записів творів з кількома сюжетними лініями, детальними описами, є основною формою написання китайських класичних романів. Розділ на окремі глави, заголовки до кожної глави, чіткі абзаци, обов'язкові як для твору у цілому, так і для кожної глави початок і кінець – це є основні характеристики. Форма «хуабень «вже несе в собі часткові характеристики «романів-чжанхуей». Обсяг повного оповідання у формі «роман-чжанхуей» відносно великий, він поділяється: на томи («回»), глави («章»), до того ж кожна глава має визначену назву та послідовність викладення подій. Форма «чжанхуей» офіційно сформувався до кінця династії Мін (Li, 2016).

Форма тексту «вірші та пісні» (诗歌). Одна з найдавніших стилістичних форм Китаю. У стародавньому Китаї поезія з радісним настроєм, описом щасливих подій мала назву «пісня» (歌), трагічна, печальна поезія мала назву «вірш» (诗), такий розподіл на «пісні» та «вірші» не впливав на формальну сторону та структурну побудову в написанні поезії. Виділяють такі стилістичні форми в поезії:

1. «Вірші стародавньої форми» (古体诗) – ця форма походить від народних пісень, у віршах не дотримуються правил використання паралелізму, чергування тонів, римування. Така форма віршів була панівною до династій Хань та Вей. «Віршам стародавньої форми» намагалися слідувати поети династії Тан такі, як Бо Цзюй-і (白居易) та Юань Чжень (元稹).

2. Форма віршів «Чуські строфи» (楚辞) отримала назву на честь князівства Чут (楚), де вона виникла за періоду Воюючих царств, головним представником цієї форми можна назвати збірку віршів «Лі Сао» («离骚») авторства Цюй Юаня (屈原). Також ця форма має іншу назву «вірші форми Сао» або «стиль Сао» обрану на честь збірки віршів «Лі Сао». З точки зору стильових та тематичних характеристик «вірші форми Сао» – це нова поетична форма, створена на основі народних пісень князівства Чу, вона має яскраве регіональне культурне забарвлення. Особливості форми: це використання для членування фраз, строф поетичної частки «兮» («сі»), побудова фраз та строф за принципом граматичного та змістового паралелізму або антитези, використання великої кількості гіпербол та метафор (узятих з міфології та сакральних текстів).

3. «Вірші оновленої форми» (近体诗) – це форма віршів, яка набула свого розквіту та розвитку форми у часи правління династії Тан (618–907 pp.), цю форму можна розподілити на два види: «вірші уставної форми» («格律诗») та «обірвані строфи» («绝句»). Кожен з цих видів має свої правила побудови, так «вірші уставної форми» мають 5 або 7 ієрогліфів у строфі, 8 строф, жорстко дотримуються правил чергування тонів, римування та використання паралелізму. «Обірвані строфи» («绝句») відрізняються від «віршів уставної форми» кількістю строф, а саме 4 замість 8, у всьому іншому (чергування тонів, римування та використання паралелізму) наслідують побудову «уставних віршів».

4. «Вірші пісенної форми» (歌行体) або «юефу» (乐府) (інші назви цієї форми назви включаючи регіональні: «吟», «曲», «引», «叹», «篇», «调»). Особливості цієї форми: існує фіксована тональність та ритм, римування не має жорстких правил, не строге дотримання правил складання паралелізму, використання зворотів розмовної мови байхуа, використання стилістичних прийомів бі, сін, фу (比, 兴, 赋).

Форма тексту «ці-фу» (辞赋). Давні назви «ці» (辞) та «фу» (赋) вживаються як один термін, яким позначають форму тексту, яку можна охарактеризувати проміжною між поезією та прозою з такими характеристиками: 4 або 6 ієрогліфів у строфі, використовується поетична частка 兮, не жорсткі вимоги до рими, використання великої кількості метафор у розлогіх описах.

Паралельна проза «骈体文». Це свого роду римована проза, в основі якої закладено принцип паралелізму: весь текст складається з римованих речень побудованих за принципом паралелізму, найчастіше речення з граматичним та змістовим паралелізмом складаються в пари, але існують і більш великі форми, коли «паралельними» (тобто мають однакову симетричну граматичну побудову та синонімічний або антонімічний зміст) є і 3, і 4 і більше речення. Ка в основному заснована на подвійних реченнях (тобто двовіршних речень і навіть реченнях), звертає увагу на антитезу і ритм і протилежна прозі. Речення зазвичай складаються з чотирьох або шести ієрогліфів, речення різної довжини чергуються, що стало причиною появи ще однієї назви для цієї форми –

四六文 «тексти чотири-шість». Ця форма тексту з'явилася наприкінці правління династії Хань, остаточно сформувалася за династії Вей та Цзін, а її розквіт стався в часи правління Південних та Північних династій. На початку династії Тан ця форма ще зустрічається у творчості письменників, наприклад Хань Юя (韩愈) і Лю Цзуньюаня (柳宗元), але наприкінці правління династії Тан ця форма тексту починає занепадати (Lu, Zhang, Wang, 2013).

«Вірші-пісні» (词). «Вірші-пісні» (词) також мають інші назви «長短句 / 长短句» («строфи різної довжини») і «поезія окрім віршів-ши» (詩餘 / 诗余). Ця поетична форма тексту має такі характеристики: чергування поетичних строф за принципом «коротка-довга» з різною кількістю ієрогліфів (коротка строфа може складатися з кількості ієрогліфів від 2 до 7, довга строфа – від 5 до 12), фіксований ритм, фіксоване чергування тонів. Ця поезія призначалася для виконання під музику, тож існувало близько 800 мелодій, яким можна було акомпанувати, кожна з мелодій мала свою назву, ця назва позначалася наприкінці вірша-ці. Тож, ритмічний і тональний малюнок віршів-сі, їх римування та, навіть підбір приголосних та голосних, повністю залежало від певних музичних мелодій

Форма тексту «драма» (戏剧). Розквіт елітарної драми припав на період правління династії Юань, коли чиновницька верхівка та інтелектуали, знедолені монгольськими загарбниками, звернулися до написання драм, щоб продуктивно використати свій смак та ерудицію, а також і для прихованої критики мон-

гольського уряду. У наступні століття (правління династій Мін та Цін) тексти драм стали довгими (Wang L., 2009). Можна виділити такі види драм, як «проза-арії» (散曲) та «складна драма» (杂剧). «Проза-арії» (散曲) та «складна драма» (杂剧) мають спільні характеристик побудови: текст складається з прозових частин та арій (Liu, 2020).

Висновки та перспективи останніх досліджень. Всебічний розгляд терміну «веньті» (文体) та порівняльний аналіз різних форм літературних текстів, які входять у групу «веньті» дозволяють зробити наступні висновки про процеси стилістичної кодифікації. Терміном «веньті» позначали форми текстів художньої літератури і на мові веньянь, і на мові байхуа. Всі форми літературного тексту, які входили до групи «веньті» були відомі ще з перших робіт зі стилістичної кодифікації (наприклад з есе Цао Бі «Дяо лун. Лун вень», Цао Пея ««Дянь лунь. Лунь вень», з антології Чжао Міна «Чжаомін веньсюн»), продовжували своє існування протягом віків та були занотовані у видатних працях зі стилістики династії Цин (наприклад, такі як «Гу вень ци лей цуань» автора Яо Ная), що свідчить про традиційність та спадкоємність філологічної традиції та розвинуті процеси стилістичної кодифікації форм художнього тексту. Історія стилістичної кодифікації надає важливий матеріал для розуміння лінгвістичних явищ китайської мови, що надає поштовх для подальших досліджень феноменів китайської стилістичної кодифікації, може бути корисним для наукових розвідок у галузі лексикології та лексикографії, фонології та перекладознавства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Chen Zhenpeng, Zhang Peiheng. *Dictionary of Ancient Chinese Appreciation (Part 1)*. Shanghai : Shanghai Dictionary Publishing House. 1997. 565 p. (in Chinese).
2. Cui Linfang. "Elegance and Beauty" of Lu Ji's "Wen Fu". Yuncheng : Poster of Yuncheng College. 2013, 185 p.
3. Guo Yingde. *On Chinese Ancient Stylistics*. Beijing : Peking University Press. 1995. 224 p.
4. Li Nanhui. *Anthology of Ancient Chinese Stylistics (1900–2014)*. Beijing : Peking University Press. 2016. 504 p.
5. Liu Xiaoming. *The Interaction between Drama Style and Drama: An Analytical Approach to Traditional Chinese Opera*. Guangzhou : Guangdong Higher Education Press. 2020. 362 p.
6. Lu Yonglin, Zhang Jian, Wang Chunhong. *Selected Notes on History of Chinese Literary Theory and Criticism*. Beijing : Peking University Press. 2013. 281 p.
7. Pu Liben. *An Outline of Ancient Chinese Grammar*. Beijing : Language Press. 2005. 267 p.
8. Wang Li. *Chinese History Manuscripts*. Beijing : Zhonghua Publishing House. 2009. 714 p.
9. Wang Yousheng. *An Introduction to the Classical Study of Ancient Literature in the Republic of China*. Shanghai : Yuelu Publishing House. 2010. 462 p.
10. Yao Nai. *Compilation of ancient Chinese dictionaries*. Shanghai : Shanghai Ancient Books Publishing House. 1998. 799 p.

REFERENCES:

1. Chen, Zhenpeng, Zhang, Peiheng. (1997) *Guwen jianshang cidian (shang)* [Dictionary of Ancient Chinese Appreciation (Part 1)]. Shanghai : Shanghai Dictionary Publishing House. [in Chinese]
2. Cui, Linfang. (2013) “*Wen fu*” de “*ya yu yan*” [“Elegance and Beauty” of Lu Ji’s “Wen Fu”]. Yuncheng : Poster of Yuncheng College. [in Chinese]
3. Guo, Yingde. (1995) *Zhong guo gudai wenti xue lun gao* [On Chinese Ancient Stylistics]. Beijing : Peking University Press. [in Chinese]
4. Li, Nanhui. (2016) *Zhongguo gudai wenti xue lunzhu ji mu* [Anthology of Ancient Chinese Stylistics (1900–2014)]. Beijing : Peking University Press. [in Chinese]
5. Liu, Xiaoming. (2020) *Xiju wenti yu yan ju de hudong* [The Interaction between Drama Style and Drama: An Analytical Approach to Traditional Chinese Opera]. Guangzhou : Guangdong Higher Education Press. [in Chinese]
6. Lu, Yonglin, Zhang, Jian, Wang, Chunhong. (2013) *Deng xuan zhu zhongguo wenxue lilun piping shi ziliao xuan zhu* [Selected Notes on History of Chinese Literary Theory and Criticism]. Beijing : Peking University Press. [in Chinese]
7. Pu, Liben. (2005) *Gu hanyu yufa gang yao* [An Outline of Ancient Chinese Grammar]. Beijing : Language Press. 2005. [in Chinese]
8. Wang, Li. (2009) *Hanyu shi gao* [Chinese History Manuscripts]. Beijing : Zhonghua Publishing House. [in Chinese]
9. Wang, Yousheng. (2010) *Minguo jian gudai wen xue yanjiu ming zhu dao du* [An Introduction to the Classical Study of Ancient Literature in the Republic of China]. Shanghai : Yuelu Publishing House. [in Chinese]
10. Yao, Nai. (1998) *Guwen ci lei zuan* [Compilation of ancient Chinese dictionaries]. Shanghai : Shanghai Ancient Books Publishing House. [in Chinese]